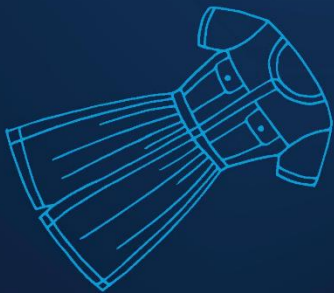

İHKİB

İSTANBUL HAZIR GIYİM VE
KONFEKSİYON İHRACATÇILARI BİRLİĞİ

2023 OCAK-EYLÜL
HAZIRGIYİM ve KONFEKSİYON
SEKTÖRÜ
İHRACAT PERFORMANS
DEĞERLENDİRMESİ

İçindekiler

YÖNETİCİ ÖZETİ	4
Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı %7,9 Azaldı	4
İhracatın %60,2'si Avrupa Birliği Ülkelerine.....	4
Ürün Grupları Bazında İhracat Performansı.....	4
Kapasite Kullanım Oranı %75,8	4
Performansa Etki Eden Faktörler	5
II. İHRACATIN GENEL GÖRÜNÜMÜ	5
II.1 Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı %7,9 Azaldı	5
II.2 Aylar İtibarıyla Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatının Seyri.....	6
II.3 İhracatçı Birlikleri Bazında Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı.....	6
III. BAŞLICA ÜLKE GRUPLARI İTİBARIYLA İHRACAT	7
III.1 Ülke Grupları İtibarıyla İhracat Performansı	7
III.2 En Fazla İhracat Yapılan Ülkeler	7
III.3 Yüksek Oranlı İhracat Artışı Kaydedilen Ülkeler	8
III.4 Avrupa Birliği Ülkeleri'ne İhracatta Düşüş: %9,2.....	9
III.5. Ortadoğu Ülkeleri'ne İhracatta Düşüş: %8,4	10
III.6. Eski Doğu Bloku Ülkeleri'ne İhracatta Düşüş: %4,8.....	11
III.7. Afrika Ülkeleri'ne İhracatta Düşüş: %11,8	12
III.8. Amerika Ülkelerine İhracatta Düşüş: %14	13
III.9. Türk Cumhuriyetleri'ne İhracatta Artış: %50,5	14
III.10. Diğer Avrupa Ülkeleri'ne İhracatta Düşüş: %23	15
III.11. Asya ve Okyanusya Ülkelerine İhracatta Düşüş: %7,1	16
III.12. Serbest Bölgelere İhracatta Düşüş: %10.....	17
IV. ÜRÜN GRUPLARI BAZINDA HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İHRACATI	18
IV.1 Örme Konfeksiyon İhracatında %6,9 Düşüş	18
IV.2 En Fazla İhraç Edilen Örme Giysilerde Durum.....	20
IV.3 Çorap İhracatında %11,4 Oranında Düşüş Gerçekleşti	21
IV.4. Dokuma Konfeksiyon İhracatında %3,8 Düşüş	22
IV.5. En Fazla İhraç Edilen Dokuma Konfeksiyon Mamullerinde Durum.....	24
IV.6 Denim Giysi İhracatında %8,3 Azalma	26
IV.7 İç Giyim ve Yatak Kıyafetlerinde İhracat.....	27
IV.8 Diğer Hazır Eşya İhracatında %21,5 Azalma.....	28
V. KAPASİTE KULLANIM ORANI	30
VI. PERFORMANSA ETKİ EDEN FAKTÖRLER	31

Euro/Dolar Paritesinin Etkileri	31
---------------------------------------	----

YÖNETİCİ ÖZETİ

Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı %7,9 Azaldı

Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından açıklanan verilere göre, 2023 yılı Ocak-Eylül dönemi Türkiye'nin hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı 2022 yılının aynı dönemine göre %7,9 düşüş ile 14,9 milyar dolar olmuştur.

Hazırgiyim ve konfeksiyon sektörü 2023 yılı ilk dokuz ayında 14,9 milyar dolarlık ihracat değeri ve genel ihracat içindeki %9,1'lik payıyla; %15,7 paya sahip olan otomotiv sektörü ve %13,7'lik paya sahip olan kimyevi maddeler sektörünün ardından üçüncü sıradadır.

İhracatın %60,2'si Avrupa Birliği Ülkelerine

2023 yılı Ocak-Eylül dönemi itibarıyla sektörel ihracatın %60,2'si Avrupa Birliği ülkelerine yönelik gerçekleştirilmiş ve bu ülke grubuna ihracatta 2022 yılına göre %9,2'lik bir düşüş yaşanmıştır.

2023 yılı ilk üç çeyreğinde Türkiye'den en fazla hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı yapılan ülkeler Almanya, İspanya ve Hollanda, İngiltere ve Fransa olarak sıralanmaktadır.

Ürün Grupları Bazında İhracat Performansı

Türkiye'nin hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatında ağırlıklı ürün grubu yıllardır örme konfeksiyon mamulleridir. 2023 Ocak-Eylül döneminde örme konfeksiyon mamullerinin toplam hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatındaki payı %50,6, dokuma konfeksiyon mamullerinin payı %38,6 ve hazır eşyaların payı %10,8 olmuştur.

Söz konusu dönemde tüm ürün gruplarında ihracatta düşüş kaydedilmiştir.

Kapasite Kullanım Oranı %75,8

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından açıklanan son "İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı" tablosundaki bilgilere göre, hazır giyim ve konfeksiyon sanayiinde 2022 Aralık ayında %80,3 olan kapasite kullanım oranı, 2023 yılı Eylül ayı sonunda %75,8'e gerilemiştir. Sektörel kapasite kullanım oranı 2022 Aralık ayına göre %5,5 oranında azalmış bulunmaktadır.

Performansa Etki Eden Faktörler

Ocak-Eylül 2023 döneminde toplamda 14,9 milyar dolarlık ihracat yapılmış olup, bu rakamın 8,9 milyar dolarlık bölümü AB ülkelerine yapılmıştır. Bu dönemde AB bölgesine yapılan 8,9 milyar dolarlık ihracat, %2,28'lik pariteden kaynaklanan düşüştan arındırıldığında, 9,1 milyar dolarlık gerçek değere ulaşılmaktadır. Bu durumda 2023 yılı Ocak-Eylül döneminde yapılan 14,9 milyar dolarlık ihracat ortalama %2,28'lik pariteden arındırıldığında toplam ihracat geçen yılın aynı dönemine göre %5,7 düşüşle 15,2 milyar dolar hesaplanmaktadır.

II. İHRACATIN GENEL GÖRÜNÜMÜ

II.1 Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı %7,9 Azaldı

Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından açıklanan verilere göre, 2023 yılı Ocak-Eylül dönemi Türkiye'nin hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı 2022 yılının aynı dönemine göre %7,9 düşüşle 14,9 milyar dolar olmuştur.

Genel İhracat Performansı İçinde Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatının Payı						
	2021	2022	2022/23 Değişim %	2022 Ocak-Eylül	2023 Ocak-Eylül	2022/23 Değişim %
<i>Birim: 1000 \$</i>						
Türkiye Özel İhracatı	206.432.736	226.596.266	9,8	168.566.276	163.043.514	-3,3%
Türkiye Genel İhracatı*	225.214.458	254.209.535	12,9	188.099.175	187.463.688	-0,3%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı	20.240.570	21.205.484	4,77	16.157.421	14.887.599	-7,9%
Haz. ve Konf. İhracatının Payı %	9,0	8,3		8,6	7,9	
Sanayi İhracatı	170.799.481	185.880.772	8,83	102.124.503	100.295.703	-1,8%
Haz. ve Konf. İhracatının Sanayi Ürünleri İhracatındaki Payı %	12,9	11,4		15,8	14,8	
<i>Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları</i>						
<i>*Türkiye Genel İhracatı : Türkiye Özel İhracatı ile Antrepo ve Serbest Bölgeler Farkının birlikte hesaplanması ile elde edilmiştir.</i>						

Hazırgiyim ve konfeksiyon sektörü 2023 yılı ilk dokuz aylık 14,9 milyar dolarlık ihracat değeri ve genel ihracat içindeki %7,9'luk payıyla; %14,8 paya sahip olan otomotiv sektörü ve %12,9'luk paya sahip olan kimyevi maddeler sektörünün ardından üçüncü sıradadır.

2023 Ocak-Eylül döneminde Türkiye genel ihracatı, 2022 yılı aynı dönemine göre %0,3 oranında düşerek 187,5 milyar dolar olmuştur. Sanayi ihracatı ise 2022 yılına göre %1,8 düşüşle 100,3 milyar dolar değerinde kaydedilmiştir.

Bu çerçevede, 2023 Ocak-Eylül döneminde %7,9 oranındaki düşüş, hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün hem genel ihracattan hem de sanayi ihracatından daha yüksek oranda bir düşüş kaydettiğini göstermektedir.

2023 yılı Ocak-Eylül dönemine ilişkin istatistikler çerçevesinde, tekstil sanayii ile hazır giyim ve konfeksiyon sektörü toplam 22 milyar dolar ile genel ihracat içerisinde en fazla ihracat gerçekleştiren üçüncü sektör konumunda yer almaktadır.

II.2 Aylar İtibarıyla Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatının Seyri

2023 Ocak-Eylül döneminin aylar itibarıyla hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı seyri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Aylar İtibarıyla Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatının Seyri				
Birim: 1000 \$				
Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatı				
Aylar	2021	2022	2023	2022/23 Değişim %
Ocak	1.512.905	1.591.578	1.633.774	2,7
Şubat	1.510.511	1.840.370	1.581.189	-14,1
Mart	1.674.920	2.014.063	1.997.221	-0,8
Nisan	1.625.138	2.041.674	1.502.526	-26,4
Mayıs	1.299.825	1.339.033	1.656.510	23,7
Haziran	1.801.836	1.972.274	1.659.501	-15,9
Temmuz	1.691.656	1.622.281	1.554.072	-4,2
Ağustos	1.736.090	1.841.586	1.674.160	-9,1
Eylül	1.942.330	1.928.009	1.673.636	-13,2
Ekim	1.908.628	1.707.172		-100,0
Kasım	1.729.427	1.635.212		-100,0
Aralık	1.808.065	1.709.022		-100,0
Toplam	20.240.570	21.205.484		-100,0

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

2023 yılı Eylül ayında hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı geçtiğimiz yıla kıyasla %13,2 oranında azalarak yaklaşık 1,7 milyar dolar değerinde gerçekleşmiştir.

II.3 İhracatçı Birlikleri Bazında Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatı

Hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının bölgeler bazında dağılımı konusunda İhracatçı Birlikleri kayıt rakamları gösterge niteliğindedir. Bölgeler ve birlikler

bazında bakıldığında, 2023 Ocak-Eylül döneminde Türkiye’den yapılan toplam 14,9 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının %70’lik kısmı İstanbul’dan gerçekleştirilmiştir. Bursa’dan yapılan ihracatın %8,4’lük payı da dikkate alındığında, %78,4 ile Marmara Bölgesi’nden yapılan ihracat, Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının dörtte üçünden fazlasına karşılık gelmektedir.

III. BAŞLICA ÜLKE GRUPLARI İTİBARIYLA İHRACAT

III.1 Ülke Grupları İtibarıyla İhracat Performansı

2023 Ocak-Eylül döneminde başlıca ülke grupları itibarıyla Türkiye’nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının dağılımı ve payları, değişim oranları ile aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Ülke Grupları İtibarıyla Türkiye Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracat Kaydı				
Birim: 1000 \$				
Ülke Grupları	2022 Ocak-Eylül	2023 Ocak-Eylül	2022/23 Değişim %	2023 Pay %
AB Ülkeleri Toplamı	9.904.028	8.957.007	-9,6	60,2
Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı	2.056.516	1.646.457	-19,9	11,1
Bağımsız Devletler Topluluğu Toplamı	1.054.717	1.489.979	41,3	10,0
Ortadoğu Ülkeleri Toplamı	1.254.598	1.143.823	-8,8	7,7
Amerika Ülkeleri Toplamı	889.933	766.748	-13,8	5,2
Türk Cumhuriyetleri Toplamı	144.273	135.382	-6,2	0,9
Afrika Ülkeleri Toplamı	654.327	570.962	-12,7	3,8
Asya ve Okyanusya Ülkeleri Toplamı	133.212	118.000	-11,4	0,8
Serbest Bölgeler Toplamı	65.815	59.241	-10,0	0,4
Toplam Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracat Kaydı	16.157.421	14.887.599	-7,9	100

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

III.2 En Fazla İhracat Yapılan Ülkeler

2023 Ocak-Eylül döneminde Türkiye'den en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihracat edilen ülkeler Almanya, İspanya ve Hollanda olarak sıralanmaktadır. Geçtiğimiz yıl aynı dönemine göre Almanya'ya %14,4 düşüşle 2,4 milyar dolarlık ihracat yapılırken, İspanya'ya %9,8 düşüşle 1,9 milyar dolarlık ve Hollanda'ya ise %2,3 oranında artışla 1,4 milyar dolarlık ihracat yapılmıştır.

2023 Ocak-Eylül döneminde Türkiye'den en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılan ilk on ülkeye toplam 9,8 milyar dolar değerinde ihracat gerçekleştirilmiştir. Bu on ülkenin 14,9 milyar dolarlık sektörel ihracat içinde payı %66,2 olarak hesaplanmaktadır.

En Fazla Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatı Yapılan Ülkeler					
<i>Birim: 1000 \$</i>					
	2022 Ocak-Eylül	Pay %	2023 Ocak-Eylül	Pay %	2022/23 Değişim %
Almanya	2.796.146,14	17,3	2.393.039,70	16,1	-14,4
İspanya	2.053.253,38	12,7	1.851.520,65	12,4	-9,8
Hollanda	1.329.239,06	8,2	1.360.168,28	9,1	2,3
İngiltere	1.589.442,14	9,8	1.179.629,72	7,9	-25,8
Fransa	888.158,49	5,5	841.395,74	5,7	-5,3
ABD	793.488,26	4,9	680.722,99	4,6	-14,2
İtalya	616.469,21	3,8	527.900,85	3,5	-14,4
Polonya	320.797,06	2,0	375.347,80	2,5	17,0
Irak	365.707,02	2,3	339.324,38	2,3	-7,2
Kazakistan	186.172,84	1,2	300.135,64	2,0	61,2
İlk 10 Ülke Toplamı	10.938.874	67,7	9.849.186	66,2	-10,0
Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatı	16.157.421	100	14.887.599	100	-7,9
İlk 10 Ülkenin Payı %	67,7		66,2		
<i>Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları</i>					

III.3 Yüksek Oranlı İhracat Artışı Kaydedilen Ülkeler

2023 yılı üçüncü çeyrek sonunda geçen yılın aynı dönemine kıyasla ihracatı yüksek oranlı artan (≥ 20) ve dolar değeri de yüksek, ihracat artışında öne

ıkan ülkelerin başında %61,2 oranında artış ile Kazakistan gelmektedir. Bu ülkeye ihracat 300 milyon doların üzerine çıkmıştır.

Diğer yandan, ülkemize uygulanan yılın ilk dokuz ayında Suudi Arabistan'a yapılan ihracatın %310,6 oranında artması dikkat çekicidir.

Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatında ne çıkan lkeler						
Birim: 1000 \$	Eylül			Ocak- Eylül		
lkeler	2022	2023	2022/23 Değişim %	2022	2023	2022/23 Değişim %
Kazakistan	30.857	37.008	19,93	186.173	300.136	61,2
Kırgızistan	24.494	26.247	7,16	127.345	198.082	55,5
Suudi Arabistan	12.464	10.406	-16,5	29.086	119.421	310,6
Beyaz Rusya	9.680	8.104	-16,3	63.151	80.849	28,0
Lübnan	9.251	6.291	-32,0	49.735	66.465	33,6
Azerbaycan-Nahçivan	7.111	7.471	5,1	47.795	57.471	20,2
Tacikistan	5.540	6.320	14,1	29.008	43.162	48,8
Kosova	4.928	4.226	-14,2	34.312	42.584	24,1
Kuzey Kıbrıs	4.419	5.552	25,6	29.677	39.451	32,9

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

III.4 Avrupa Birliği lkeleri'ne İhracatta Düşüş: %9,2

2023 Ocak-Eylül döneminde Türkiye'den 27 Avrupa Birliği ülkesine 9 milyar dolar değerinde hazırgiyim ve konfeksiyon mamulü ihraç edilmiştir. Bu rakam ile 27 Avrupa Birliği lkesinin Türkiye toplam hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatından aldığı pay %60,2 olmuştur.

2023 yılında 27 Avrupa Birliği ülkesinden yirmi bir tanesine yapılan hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatında %2,6 ile %86,4 gibi değişen oranlarda azalmalar yaşanırken; sadece altı Avrupa Birliği ülkesine ihracatta %2,3 ile %46,9 arasında değişen oranlarda artışlar kaydedilmiştir.

Belirtilen dönemde en yüksek oranlı ihracat artışı gerçekleşen Avrupa Birliği lkesi %46,9'luk artış ile Letonya olmuştur.

Belirtilen dönemde en yüksek oranlı ihracat düşüşü görülen Avrupa Birliği lkesi ise %86,4 düşüş kaydedilen Güney Kıbrıs olmuştur.

Almanya, yıllardır olduğu gibi 2023 Ocak-Eylül döneminde de en fazla hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı yapılan Avrupa Birliği lkesi konumunu korumuştur. Türkiye'den 209 ülkeye yapılan 14,9 milyar dolarlık hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatının %16,1'i Almanya'ya yapılmakta olup, bir önceki yıla kıyasla %14,4 düşüşle 2,4 milyar dolarlık hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı gerçekleştirilmiştir.

İspanya 1,9 milyar dolar ihracat değeri ile ikinci büyük pazar konumundayken Hollanda ise 1,4 milyar dolar ile üçüncü büyük pazar konumunu sürdürmüştür.

Yılın ilk üç çeyreğinde Avrupa Birliği ülkelerine yapılan sektörel ihracat ve bu değerlerin önceki yıl aynı dönem değerleri ile karşılaştırılmasını gösteren tablo aşağıdaki şekildedir:

Avrupa Birliği Ülkelerine Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı					
<i>Birim: 1000 \$</i>					
	2022	Pay %	2023	Pay %	2022/23
	Ocak-Eylül		Ocak-Eylül		Değişim %
Almanya	2.796.146,14	28,3%	2.393.039,70	26,7%	-14,4
İspanya	2.053.253,38	20,8%	1.851.520,65	20,7%	-9,8
Hollanda	1.329.239,06	13,5%	1.360.168,28	15,2%	2,3
Fransa	888.158,49	9,0%	841.395,74	9,4%	-5,3
İtalya	616.469,21	6,2%	527.900,85	5,9%	-14,4
Polonya	320.797,06	3,3%	375.347,80	4,2%	17,0
Danimarka	367.834,89	3,7%	262.051,82	2,9%	-28,8
Belçika	229.857,09	2,3%	198.379,81	2,2%	-13,7
Romanya	210.327,05	2,1%	195.028,18	2,2%	-7,3
İsveç	226.199,40	2,3%	194.842,49	2,2%	-13,9
Yunanistan	141.926,37	1,4%	112.921,62	1,3%	-20,4
Avusturya	120.888,23	1,2%	104.550,89	1,2%	-13,5
Bulgaristan	107.041,44	1,1%	104.275,82	1,2%	-2,6
Çekya	103.161,16	1,0%	99.705,64	1,1%	-3,3
Slovakya	76.926,55	0,8%	83.343,09	0,9%	8,3
İrlanda	87.620,31	0,9%	70.196,95	0,8%	-19,9
Macaristan	36.814,63	0,4%	43.741,74	0,5%	18,8
Hırvatistan	40.218,94	0,4%	42.464,96	0,5%	5,6
Finlandiya	43.572,77	0,4%	39.551,15	0,4%	-9,2
Slovenya	20.159,59	0,2%	16.347,46	0,2%	-18,9
Portekiz	20.114,67	0,2%	14.267,67	0,2%	-29,1
Litvanya	13.859,37	0,1%	11.052,17	0,1%	-20,3
Malta	7.665,47	0,1%	6.565,50	0,1%	-14,3
Letonya	4.209,87	0,0%	6.184,30	0,1%	46,9
Estonya	5.446,65	0,1%	4.833,99	0,1%	-11,2
Lüksemburg	1.236,42	0,0%	742,42	0,0%	-40,0
Güney Kıbrıs	157,87	0,0%	21,49	0,0%	-86,4
AB (27) Toplam	9.869.302,07		8.960.442,16		-9,2

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

III.5. Ortadoğu Ülkeleri'ne İhracatta Düşüş: %8,4

İran, İsrail, Katar gibi ülkelerin yer aldığı Ortadoğu ülke grubuna Türkiye'den yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı, 2023 Ocak-Eylül döneminde geçen yıla kıyasla %8,4 oranında düşüş ile 1,1 milyar dolar değerinde gerçekleşmiştir.

Bu ülke grubunun Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatındaki payı %7,7 olmuştur.

Ortadoğu ülkeleri içerisinde Türkiye'nin en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yaptığı ülkeler sırasıyla Irak, İsrail ve Suudi Arabistan'dır.

2023 Ocak-Eylül döneminde Irak'a ihracat, 2022 yılı aynı dönemine göre %7,2'lik düşüş ile 339,3 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir. Bu değer ile Irak'ın Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında payı %2,3 olmuştur.

Bahsedilen dönemde Ortadoğu ülkelerine yapılan sektörel ihracat ve bu değerlerin önceki yıl aynı dönem değerleri ile karşılaştırılmasını gösteren tablo aşağıdaki şekildedir:

Orta Doğu Ülkelerine Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı					
Birim: 1000 \$					
	2022 Ocak-Eylül	Pay %	2023 Ocak-Eylül	Pay %	2022/23 Değişim %
Irak	365.707,02	29,2%	339.324,38	29,5%	-7,2
İsrail	404.900,93	32,3%	299.988,94	26,1%	-25,9
Suudi Arabistan	29.086,10	2,3%	119.421,07	10,4%	310,6
B.A.E.	141.428,17	11,3%	115.203,96	10,0%	-18,5
Lübnan	49.735,25	4,0%	66.465,38	5,8%	33,6
Ürdün	67.631,33	5,4%	52.657,89	4,6%	-22,1
Kuveyt	67.192,87	5,4%	50.891,33	4,4%	-24,3
Katar	57.338,35	4,6%	33.978,09	3,0%	-40,7
Suriye	14.048,53	1,1%	19.353,36	1,7%	37,8
İran	14.502,93	1,2%	16.578,91	1,4%	14,3
Bahreyn	14.788,11	1,2%	14.952,64	1,3%	1,1
Umman	15.559,06	1,2%	9.414,53	0,8%	-39,5
Dubai	4.679,72	0,4%	6.247,25	0,5%	33,5
Yemen	7.051,55	0,6%	4.538,35	0,4%	-35,6
Filistin	905,70	0,1%	239,38	0,0%	-73,6
Orta Doğu Toplamı	1.254.555,62		1.149.255,45		-8,4

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

III.6. Eski Doğu Bloku Ülkeleri'ne İhracatta Düşüş: %4,8

Ukrayna, Beyaz Rusya, Sırbistan, Bosna Hersek, Gürcistan gibi ülkelerin yer aldığı Eski Doğu Bloku ülke grubuna 2023 Ocak-Eylül döneminde geçtiğimiz yıl aynı dönemine göre %4,8'lik düşüş ile 698,2 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı gerçekleştirilmiştir. Bu ihracat değeriyle, ülke grubunun Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında payı %4,7 olarak hesaplanmıştır.

Ülke grubunda en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Ukrayna, Sırbistan ve Gürcistan olarak sıralanmaktadır.

Bu ülke grubunda 2023 yılının ilk dokuz ayında en fazla ihracat gerçekleştirilen Ukrayna'ya ihracat geçen yılın aynı dönemine kıyasla %20,5 düşüşle 161,6 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir. Bu dönemde Ukrayna'nın sektörel ihracattaki payı %1,1 olarak hesaplanmıştır.

2023 yılı Ocak-Eylül döneminde Eski Doğu Bloku ülkelerine yapılan sektörel ihracat ve bu değerlerin önceki yıl aynı dönem değerleri ile karşılaştırılmasını gösteren tablo aşağıdaki şekildedir:

Eski Doğu Bloku Ülkelerine Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı					
<i>Birim: 1000 \$</i>					
	2022	Pay %	2023	Pay %	2022/23
	Ocak-Eylül		Ocak-Eylül		Değişim %
Ukrayna	203.160,56	27,7%	161.596,04	23,1%	-20,5
Sırbistan	106.862,57	14,6%	96.532,87	13,8%	-9,7
Gürcistan	93.688,56	12,8%	93.654,47	13,4%	0,0
Bosna Hersek	85.094,28	11,6%	82.874,62	11,9%	-2,6
Belarus	63.151,01	8,6%	80.849,01	11,6%	28,0
Moldova	47.662,29	6,5%	50.704,14	7,3%	6,4
Kosova	34.311,91	4,7%	42.584,24	6,1%	24,1
Arnavutluk	48.737,92	6,6%	40.119,29	5,7%	-17,7
Kuzey Makedonya	36.861,78	5,0%	33.574,44	4,8%	-8,9
Karadağ	13.657,25	1,9%	15.664,38	2,2%	14,7
Dağıstan Cumh.	0,00	0,0%	1,09	0,0%	-
Eski Doğu Bloku Toplamı	733.188,12		698.154,60		-4,8

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

III.7. Afrika Ülkeleri'ne İhracatta Düşüş: %11,8

Türkiye'den Afrika ülkelerine 2023 Ocak-Eylül döneminde geçtiğimiz sene aynı dönemine göre %11,8 oranında düşüşle 576,7 milyon dolar değerinde hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır.

Afrika Ülkelerine Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı					
<i>Birim: 1000 \$</i>					
	2022 Ocak-Eylül	Pay %	2023 Ocak-Eylül	Pay %	2022/23 Değişim %
Libya	209.083,50	32,0%	193.505,17	33,6%	-7,5
Cezayir	106.541,95	16,3%	96.397,99	16,7%	-9,5
Fas	93.563,69	14,3%	76.349,14	13,2%	-18,4
Mısır	90.785,39	13,9%	66.634,02	11,6%	-26,6
Tunus	26.811,18	4,1%	19.781,47	3,4%	-26,2
Kenya	14.568,76	2,2%	14.739,47	2,6%	1,2
Güney Afrika	15.257,46	2,3%	10.720,93	1,9%	-29,7
Sudan	12.671,37	1,9%	10.039,55	1,7%	-20,8
Tanzanya	5.247,00	0,8%	8.194,93	1,4%	56,2
Nijerya	4.705,53	0,7%	8.171,50	1,4%	73,7
İlk 10 Ülke Toplamı	579.235,84	88,6%	504.534,18	87,5%	-12,9
Afrika Ülkeleri Toplamı	653.553,11		576.662,56		-11,8

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

2023 Ocak-Eylül döneminde Türkiye'den en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihraç edilen Afrika ülkeleri sırasıyla Libya, Cezayir ve Fas olmuştur. Libya'ya sektörel ihracat 2022 yılı Ocak-Eylül dönemine kıyasla %7,5 oranında düşerek 193,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Belirtilen dönemde Libya'nın Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatından aldığı pay %1,3 olmuştur.

III.8. Amerika Ülkelerine İhracatta Düşüş: %14

2023 Ocak-Eylül döneminde ABD, Kanada, Meksika, Şili, Panama, Brezilya ve Kolombiya gibi ülkelerin gruplandırıldığı Amerika ülke grubuna Türkiye'den yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı, 2022 yılı aynı dönemine göre %14 düşerek 813,6 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir.

Amerika Ülkelerine Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı					
Birim: 1000 \$					
	2022 Ocak-Eylül	Pay %	2023 Ocak-Eylül	Pay %	2022/23 Değişim %
ABD	793.488,26	83,9%	680.722,99	83,7%	-14,2
Kanada	78.878,94	8,3%	66.767,75	8,2%	-15,4
Meksika	17.565,36	1,9%	16.362,09	2,0%	-6,9
Panama	12.466,97	1,3%	9.247,43	1,1%	-25,8
Şili	12.866,82	1,4%	7.431,29	0,9%	-42,2
Venezuela	5.767,39	0,6%	6.041,10	0,7%	4,7
Kolombiya	5.797,30	0,6%	5.119,85	0,6%	-11,7
Peru	4.548,40	0,5%	4.999,62	0,6%	9,9
Brezilya	5.113,68	0,5%	4.927,58	0,6%	-3,6
Ekvator	1.986,37	0,2%	2.721,93	0,3%	37,0
İlk 10 Ülke Toplamı	938.479,49	99,2%	804.341,64	98,9%	-14,3
Amerika Ülkeleri Toplamı	945.800,20		813.574,65		-14,0

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Grubun en fazla ihracat yapılan ülkesi ABD olmuştur. 2023 ilk üç çeyreğinde ABD'ye 2022 yılı aynı dönemine göre %14,2 düşüşle 680,7 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. ABD'nin Türkiye hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında payı %4,6 olmuştur.

Trademap verilerine göre, 2023 yılı ilk üç çeyrek sonu itibariyle ABD tarafından %23,8 düşüşle toplamda 76,1 milyar dolar değerinde hazır giyim ithalatı yapılmıştır. Çin Halk Cumhuriyeti, ABD'nin en fazla ithalat yaptığı ülke olarak yerini korumuştur. Sırasıyla Vietnam, Bangladeş ve Hindistan ABD'nin diğer büyük hazır giyim ve konfeksiyon tedarikçileridir.

ABD 2023 yılı Ocak-Eylül döneminde Çin'den 20,2 milyar dolar değerinde hazır giyim ve konfeksiyon mamulü ithal etmiş, ithalat 2022'nin eş dönemine kıyasla %28,6 oranında düşmüştür. ABD'nin ikinci büyük hazır giyim ve konfeksiyon tedarikçisi Vietnam'dan ithalat ise %25,9 düşüşle 11,5 milyar dolara gerilemiştir.

2023 yılı ilk dokuz ayın sonunda ABD'nin Türkiye'den hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı bir önceki yıla göre %12,7 oranında düşerek 1 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

III.9. Türk Cumhuriyetleri'ne İhracatta Artış: %50,5

Kazakistan, Kırgızistan, Azerbaycan, Türkmenistan, Tacikistan, Özbekistan gibi Türk Cumhuriyetleri'nin yer aldığı ülke grubuna, 2023 yılı ilk 9 ayda Türkiye'den

643,1 milyon dolar değerinde hazır giyim ve konfeksiyon mamulü ihraç edilmiştir. İhracat 2022 yılının eş dönemine kıyasla %50,5 oranında artmıştır.

2023 Ocak-Eylül döneminde Türkiye'den en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihraç edilen Türk Cumhuriyeti Kazakistan'dır. Kazakistan'a Türkiye'den 2022 yılı aynı dönemine göre %61,2 oranında artışla 300,1 milyon dolar değerinde ihracat yapılmıştır. Bu değer ile Kazakistan'ın Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı içinde payı %2 olarak hesaplanmıştır.

2023 yılında Türk Cumhuriyetlerine yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı ve bu değerlerin önceki yıl aynı dönem değerleri ile karşılaştırılmasını gösteren tablo aşığıdaki şekildedir:

Türki Cumhuriyetlere Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı					
<i>Birim: 1000 \$</i>					
	2022	Pay %	2023	Pay %	2022/23
	Ocak-Eylül		Ocak-Eylül		Değişim %
Kazakistan	186.172,84	43,6%	300.135,64	46,7%	61,2
Kırgızistan	127.344,88	29,8%	198.081,99	30,8%	55,5
Azerbaycan-Nahçıvan	47.794,89	11,2%	57.471,05	8,9%	20,2
Tacikistan	29.008,43	6,8%	43.162,25	6,7%	48,8
Özbekistan	22.758,81	5,3%	31.197,96	4,9%	37,1
Türkmenistan	14.098,28	3,3%	13.044,82	2,0%	-7,5
Türki Cumhuriyetler					
Toplamı	427.178,14		643.093,70		50,5

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

III.10. Diğer Avrupa Ülkeleri'ne İhracatta Düşüş: %23

İngiltere, İsviçre, Norveç ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti gibi ülkelerin gruplandırıldığı Diğer Avrupa ülke grubuna 2023 Ocak-Eylül döneminde Türkiye'den 1,3 milyar dolar değerinde hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır. 2023 Ocak-Eylül döneminde bu ülke grubuna ihracat 2022 Ocak-Eylül dönemine kıyasla %23 oranında azalmıştır. Ülke grubunun Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında payı ise %8,9 olarak kaydedilmiştir.

Diğer Avrupa Ülkelerine Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı					
Birim: 1000 \$					
	2022 Ocak-Eylül	Pay %	2023 Ocak-Eylül	Pay %	2022/23 Değişim %
İngiltere	1.589.442,14	91,8%	1.179.629,72	88,5%	-25,8
İsviçre	85.304,63	4,9%	84.793,14	6,4%	-0,6
KKTC	29.677,12	1,7%	39.451,21	3,0%	32,9
Norveç	24.731,39	1,4%	27.310,74	2,0%	10,4
İzlanda	1.489,35	0,1%	1.333,80	0,1%	-10,4
Faroe Adaları	38,13	0,0%	9,69	0,0%	-74,6
Lihtenştayn	1,80	0,0%	2,59	0,0%	43,4
Andora	13,52	0,0%	1,20	0,0%	-91,1
Cebeli Tarık	25,06	0,0%	0,00	0,0%	-100,0
San Marino	33,18	0,0%	0,00	0,0%	-100,0
Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı	1.730.756,32		1.332.532,10		-23,0

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Diğer Avrupa ülke grubunun en fazla ihracat yapılan ülkeleri İngiltere, İsviçre, ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'dir. Bu ülkelerden ilk sırada yer alan İngiltere'ye ihracatta 2022 aynı dönemine kıyasla %25,8 düşüş yaşanmış ve yaklaşık 1,2 milyar dolarlık ihracat değeri kaydedilmiştir.

III.11. Asya ve Okyanusya Ülkelerine İhracatta Düşüş: %7,1

Asya ve Okyanusya ülke grubuna 2023 Ocak-Eylül döneminde %7,1 oranında düşüşle 205,8 milyon dolar değerinde hazır giyim ve konfeksiyon mamulü ihraç edilmiştir. Ülke grubunun en fazla ihracat yapılan ülkeleri Çin Halk Cumhuriyeti, Avustralya, Güney Kore ve Hindistan olarak sıralanmaktadır.

Bu dönemde Çin Halk Cumhuriyeti'ne 43,2 milyon dolarlık ihracat gerçekleşmiştir. Bu değer, 2022 yılı aynı dönem değerinin %1,8 altında yer almıştır.

Belirtilen dönemde Asya ve Okyanusya ülkelere yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı ve bu değerlerin önceki yıl aynı dönem değerleri ile karşılaştırılmasını gösteren tablo aşağıdaki şekildedir:

Asya ve Okyanusya Ülkelerine Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı					
Birim: 1000 \$					
	2022	Pay %	2023	Pay %	2022/23
	Ocak-Eylül		Ocak-Eylül		Değişim %
Çin	44.041,78	19,9%	43.246,64	21,0%	-1,8
Avustralya	39.025,22	17,6%	35.086,04	17,0%	-10,1
Güney Kore	19.458,89	8,8%	21.422,95	10,4%	10,1
Hindistan	22.411,34	10,1%	17.917,47	8,7%	-20,1
Hong Kong	18.817,37	8,5%	16.885,92	8,2%	-10,3
Japonya	16.250,10	7,3%	15.276,60	7,4%	-6,0
Malezya	17.088,97	7,7%	14.473,05	7,0%	-15,3
Afganistan	3.988,66	1,8%	9.483,58	4,6%	137,8
Tayland	4.014,06	1,8%	4.956,29	2,4%	23,5
Pakistan	7.547,53	3,4%	4.363,03	2,1%	-42,2
İlk 10 Ülke Toplamı	192.643,92	87,0%	183.111,57	89,0%	-4,9
Asya ve Okyanusya Ülkeleri Toplamı	221.531,89		205.848,76		-7,1

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

III.12. Serbest Bölgelere İhracatta Düşüş: %10

2023 yılı ilk dokuz ayında Serbest Bölgelere 2022 yılı aynı dönemine göre %10 düşüş ile 59,3 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı gerçekleştirilmiştir. Bu değer ile serbest bölgelerin Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında payı 2023 yılı Ocak-Eylül dönemi için %0,4 olmuştur.

En fazla sektörel ihracat yapılan serbest bölge, Avrupa Serbest Bölge'dir. 2023 Ocak-Eylül döneminde Avrupa Serbest Bölge'ye yaklaşık 40 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır. Bu bölgeye ihracat 2022 yılı aynı dönemine göre %13 oranında düşmüş durumdadır.

Serbest Bölgelere Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı					
Birim: 1000 \$					
	2022	Pay %	2023	Pay %	2022/23
	Ocak-Eylül		Ocak-Eylül		Değişim %
Avrupa Serbest B.	43.660,03	66,3%	37.977,11	64,1%	-13,0
Ege Serbest B.	5.843,48	8,9%	7.014,21	11,8%	20,0
Mersin Serbest B.	5.574,26	8,5%	5.142,93	8,7%	-7,7
Adana Serbest B.	4.285,68	6,5%	3.546,16	6,0%	-17,3
Trakya Serbest B.	2.823,17	4,3%	2.467,26	4,2%	-12,6
İlk 5 Serbest Bölge Toplamı	62.186,62	94,5%	56.147,66	94,8%	-9,7
Serbest Bölgelere İhr. Toplamı	65.815,49		59.252,95		-10,0

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

IV. ÜRÜN GRUPLARI BAZINDA HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İHRACATI

Ürün Grupları İtibarıyla Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı				
Birim: 1000 \$				
Ürün Grupları	2022 Ocak-Eylül	2023 Ocak-Eylül	22/23 Değişim %	2023 pay
Örme Giyim Eşyaları ve Aksesuarlar	7.975.169	7.423.286	-6,9	49,8%
Dokuma Giyim Eşyaları ve Aksesuarlar	5.892.867	5.671.406	-3,8	38,1%
Diğer Hazır Eşyalar ve Ev Tekstilleri	2.026.422	1.590.213	-21,5	10,7%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Örme konfeksiyon mamulleri, dokuma konfeksiyon mamulleri ve diğer hazır eşyalar, hazırgiyim ve konfeksiyon sektörünün üç temel ürün grubudur ve sektörel ihracat performansı değerlendirilirken temel ürün gruplarını dikkate almak gerekmektedir. Söz konusu üç temel ürün grubunun Türkiye toplam hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatındaki payları ve dolayısıyla ağırlıkları farklıdır. Türkiye'nin hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatında ağırlıklı ürün grubu yıllardır örme konfeksiyon mamulleridir. 2023 Ocak-Eylül döneminde örme konfeksiyon mamullerinin toplam hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatındaki payı %49,8 dokuma konfeksiyon mamullerinin payı %38,1 ve hazır eşyaların payı ise %10,7 olmuştur.

IV.1 Örme Konfeksiyon İhracatında %6,9 Düşüş

2023 Ocak-Eylül döneminde örme konfeksiyon mamullerinin ihracatı 2022'nin eş dönemine kıyasla %6,9 oranında düşerek yaklaşık 7,4 milyar dolar olarak kaydedilmiştir.

Türkiye'den en fazla örme konfeksiyon ihracatı yapılan ilk üç ülke sırasıyla 1,3 milyar dolarlık ihracat yapılan Almanya, 824,1 milyon dolarlık ihracat yapılan İspanya ve 790,8 milyon dolarlık ihracat yapılan İngiltere olmuştur. Bu ihracat değerleri ile Türkiye'nin örme konfeksiyon ihracatının %18,1'ü Almanya'ya, %11,1'i İspanya'ya ve %10,7'si de İngiltere'ye yapılmaktadır.

2022 yılı Ocak-Eylül dönemi ile karşılaştırma yapıldığında en fazla örme konfeksiyon ihraç edilen incelenen ülkelerde yedi ülkeye ihracat azalmış, üç ülkeye ise artmıştır. İhracatın en yüksek oranlı arttığı ülke %53,4 artışla 160,4 milyon dolarlık ihracat yapılan Kazakistan olmuştur.

En Fazla Örne Konfeksiyon İhraç Edilen Ülkeler				
Birim: 1000 \$				
Ülkeler	2022 Ocak-Eylül	2023 Ocak-Eylül	22/23 Değişim %	2023 pay
Almanya	1.588.208	1.340.325	-15,6	18,1%
İspanya	841.848	824.064	-2,1	11,1%
İngiltere	1.045.273	790.794	-24,3	10,7%
Hollanda	614.546	675.599	9,9	9,1%
Fransa	450.064	446.924	-0,7	6,0%
İtalya	314.202	269.124	-14,3	3,6%
ABD	269.519	243.058	-9,8	3,3%
Polonya	159.841	191.376	19,7	2,6%
Kazakistan	104.580	160.383	53,4	2,2%
Irak	177.198	160.083	-9,7	2,2%
İlk 10 Ülke Toplamı	5.565.280	5.101.731	-8,3	68,7%
İlk 10 Ülke Pay %	69,8%	68,7%	-1,5	
Toplam Örne Konf. İhr.	7.975.169	7.423.286	-6,9	
<i>Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları</i>				

2023 Ocak-Eylül döneminde örme konfeksiyon mamulleri ihracatına ürün grupları itibarıyla bakıldığında, en fazla ihraç edilen ürünlerin başında 61 09 GTİP başlıklı tişört, atlet ve benzeri giysilerin geldiği görülmektedir. 2023 Ocak-Eylül döneminde bu ürün grubunun ihracatı geçtiğimiz yıl aynı dönemine göre %2,8 düşüşle 2,1 milyar dolar değerinde gerçekleşmiştir. Bu değer toplam örme giyim ihracatının %27,9'unu; toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının ise %13,9'unu oluşturmaktadır.

2023 yılı Ocak-Eylül rakamları 2022 yılı Ocak-Eylül dönemi rakamları ile karşılaştırıldığı zaman en çok ihraç edilen ilk on örme konfeksiyon mamullerinin ikisinde ihracatta düşüş kaydedilirken sekiz ürün grubunda ise %0,3 ile %21 arasında değişen oranlarda düşüş görülmüştür.

Temel Ürün Grupları İtibariyle Örne Konfeksiyon İhracatı					
Birim: 1000 \$					
GTİP	Ürün Tanımı	2022 Ocak-Eylül	2023 Ocak-Eylül	22/23 Değişim %	2023 pay
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası	2.134.600	2.074.126	-2,8	27,9%
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya	1.784.651	1.530.232	-14,3	20,6%
6104	Kadın/kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs.	1.055.000	1.063.344	0,8	14,3%
6115	Çorap	1.001.638	887.468	-11,4	12,0%
6103	Erkek/erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs.	477.978	443.766	-7,2	6,0%
6106	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek-bluz	283.995	260.795	-8,2	3,5%
6105	Erkek/erkek çocuk için örme gömlek	249.568	256.042	2,6	3,4%
6108	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	226.581	207.909	-8,2	2,8%
6111	Bebek giyim eşyası	207.245	163.728	-21,0	2,2%
6114	Diğer giyim eşyaları	168.796	154.451	-8,5	2,1%
İlk 10 Ürün Toplamı		7.590.053	7.041.861	-7,2	94,9%
İlk 10 Ürün Pay %		95,2%	94,9%	-0,3	
Toplam Örme Konf. İhr.		7.975.169	7.423.286	-6,9	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

En çok ihraç edilen örme giyim ürünleri arasında seneye göre ihracatı oransal olarak en fazla artan örme giysiler %2,6 oranında artış görülen 61 05 GTİP başlıklı erkek/erkek çocuklar için örme gömlekler olurken, en çok düşüşün kaydedildiği ürün grubu ise %21 düşüş kaydedilen örme bebek giyim ürünleri olmuştur.

IV.2 En Fazla İhraç Edilen Örme Giysilerde Durum

2023 Ocak-Eylül döneminde en fazla ihraç edilen örme giysiler 61 09 GTİP başlıklı örme tişört, atlet ve benzeri giysiler olmuştur. Bu ürünlerin ihracatı, 2022 Ocak-Eylül dönemine kıyasla %2,8 oranında düşüşle yaklaşık 2,1 milyar dolar değerinde gerçleşmiştir.

61 09 GTİP başlıklı örme tişört, atlet ve benzeri giysilerin bu dönemde en fazla ihraç edildiği ülkeler Almanya, İspanya, İngiltere, Hollanda ve Fransa olarak sıralanmaktadır. Almanya'ya ihracat belirtilen dönemde 2022 yılı eş dönemine

kıyasla %16,2 oranında azalarak 372,1 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir. Bu dönemde seçili ülkeler içinde Almanya'nın payı %17,9 olmuştur.

Ürün grubunda en fazla ihracat yapılan ülkelere bakıldığında zaman 2022 yılı Ocak-Eylül dönemine göre yedi ülkede %0,9 ile %22,2 arasında değişen oranlarda düşüş ve üç ülkede ise artışlar yaşandığı görülmektedir.

Bu dönemde ihracatın en yüksek oranlı arttığı ülke %37,9 artış oranı 44,3 milyon dolar ihracat değeri ile Polonya olurken; en yüksek oranlı düşüş yaşanan ülke ise %22,2 düşüş ve 199 milyon dolarlık ihracat değeri ile İngiltere olmuştur.

2023 Ocak-Eylül döneminde Türkiye'den en fazla örme tişört vb. ihracat gerçekleştirilen ülkeler ve ihracat değerleri aşağıdaki tabloda verilmektedir:

En Fazla Tişört, Atlet vb. Ürün İhracat Edilen Ülkeler				
Birim: 1000 \$				
Ülkeler	2022 Ocak-Eylül	2023 Ocak-Eylül	22/23 Değişim %	2023 pay
Almanya	443.738	372.060	-16,2	17,9%
İspanya	253.387	279.984	10,5	13,5%
İngiltere	255.702	199.015	-22,2	9,6%
Hollanda	181.781	179.213	-1,4	8,6%
Fransa	120.680	118.724	-1,6	5,7%
İtalya	79.506	78.827	-0,9	3,8%
ABD	72.777	62.270	-14,4	3,0%
Danimarka	57.986	47.120	-18,7	2,3%
Belçika	45.250	46.166	2,0	2,2%
Polonya	32.153	44.330	37,9	2,1%
İlk 10 Ülke Toplamı	1.542.960	1.427.709	-7,5	68,8%
İlk 10 Ülke Pay %	72,3%	68,8%	-4,8	
Toplam Tişört, Atlet vb. ürün ihracatı	2.134.600	2.074.126	-2,8	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

IV.3 Çorap İhracatında %11,4 Oranında Düşüş Gerçekleşti

Çorap sanayi Türk hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün önde gelen alt sektörlerinden biridir ve 2023 Ocak-Eylül döneminde Türkiye'den 887,5 milyon dolarlık çorap ihracat edilmiş, ihracat 2022 yılı aynı dönemine göre %11,4 oranında azalmıştır.

2023 Ocak-Eylül döneminde Türkiye'den en fazla çorap ihracat edilen ülkeler Almanya, İngiltere, Fransa, Hollanda ve İspanya olarak sıralanmaktadır.

İlk sırada yer alan Almanya'ya ihracat 2022 Ocak-Eylül dönemine kıyasla %18,2 oranında düşerek 183,5 milyon dolar olmuştur. Bu değer ile Almanya'ya yapılan çorap ihracatının Türkiye toplam çorap ihracatı içindeki payı %20,7 olmuştur.

Bu dönemde en fazla çorap ihraç edilen ülkelerden sadece Fransa'ya yapılan ihracat %11,3 oranında artmış, diğer dokuz ülkeye ihracat ise %4,5 ile %27,9 arasında değişen oranlarda azalmıştır. İhracatın en çok düşüş gösterdiği ülke ise %21,8 düşüşle 15,9 milyon dolar değerinde ihracat yapılan İtalya'dır.

En fazla çorap ihracatı gerçekleştirilen ülkeler ve değişim oranları tabloda verilmektedir:

En Fazla Çorap İhraç Edilen Ülkeler				
Birim: 1000 \$				
Ülkeler	2022 Ocak-Eylül	2023 Ocak-Eylül	22/23 Değişim %	2023 pay
Almanya	224.386	183.468	-18,2	20,7%
İngiltere	187.732	155.630	-17,1	17,5%
Fransa	101.958	113.464	11,3	12,8%
Hollanda	73.015	57.678	-21,0	6,5%
İspanya	44.386	37.364	-15,8	4,2%
İsveç	36.986	35.325	-4,5	4,0%
ABD	35.251	29.537	-16,2	3,3%
İtalya	38.477	27.743	-27,9	3,1%
Polonya	20.293	15.860	-21,8	1,8%
Slovakya	18.241	14.509	-20,5	1,6%
İlk 10 Ülke Toplamı	780.725	670.576	-14,1	75,6%
İlk 10 Ülke Pay %	77,9%	75,6%	-3,1	
Toplam Çorap ihracatı	1.001.638	887.468	-11,4	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

IV.4. Dokuma Konfeksiyon İhracatında %3,8 Düşüş

2023 Ocak-Eylül döneminde Türkiye'den 5,7 milyar dolar değerinde dokuma konfeksiyon mamulü ihraç edilmiştir. Bu ürünlerin ihracatı 2022 Ocak-Eylül dönemine kıyasla %3,8 oranında düşmüştür. Dokuma konfeksiyon ihracatının toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatındaki payı %38,1 olmuştur.

En Fazla Dokuma Konfeksiyon İhraç Edilen Ülkeler				
Birim: 1000 \$				
Ülkeler	2022 Ocak-Eylül	2023 Ocak-Eylül	22/23 Değişim %	2023 pay
İspanya	1.137.150	967.153	-14,9	17,1%
Almanya	783.798	709.741	-9,4	12,5%
Hollanda	601.607	610.368	1,5	10,8%
İngiltere	460.413	321.598	-30,2	5,7%
Fransa	273.138	258.644	-5,3	4,6%
ABD	93.440	243.363	160,4	4,3%
İsrail	254.233	235.424	-7,4	4,2%
İtalya	236.302	180.558	-23,6	3,2%
Poyonya	160.495	174.666	8,8	3,1%
Irak	125.512	159.900	27,4	2,8%
İlk 10 Ülke Toplamı	4.126.089	3.861.414	-6,4	68,1%
İlk 10 Ülke Pay %	70,0%	68,1%	-2,8	
Toplam Dokuma Konf. İhr.	5.892.867	5.671.406	-3,8	
<i>Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları</i>				

2023 Ocak-Eylül döneminde en fazla dokuma konfeksiyon ihraç edilen seçili ülkeler incelendiğinde sırasıyla İspanya, Almanya, Hollanda, İngiltere ve Fransa'nın en büyük beş pazar olduğu görülmektedir.

En fazla ihracat yapılan ülkelere, İspanya'ya dokuma konfeksiyon mamulleri ihracatı geçtiğimiz seneye göre dolar bazında %14,9 düşüşle 967,2 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir. Bu rakam ile İspanya'nın Türkiye toplam dokuma konfeksiyon mamulleri ihracatında payı %17,1 olmuştur.

2023 Ocak-Eylül döneminde en fazla dokuma konfeksiyon ihraç edilen ülkelere altısına ihracat %5,3 ile %30,2 arasında değişen oranlarda düşerken, dört ülkeye ihracatta ise artışlar görülmüştür.

Oransal olarak dokuma konfeksiyon ihracatının en fazla arttığı ülke %160,4 artış ve 243,4 milyon dolar ihracat değeri ile ABD olmuştur. İhracatın en çok düşüş gösterdiği ülke ise %30,2 düşüşle 321,6 milyon dolarlık ihracat yapılan İngiltere olmuştur.

Temel Ürün Grupları İtibariyle Dokuma Konfeksiyon İhracatı					
Birim: 1000 \$					
GTİP	Ürün Tanımı	2022 Ocak-Eylül	2023 Ocak-Eylül	22/23 Değişim %	2023 pay
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket, pantolon vs.	2.771.479	2.594.659	-6,4	45,7%
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket, pantolon vs.	1.348.333	1.366.293	1,3	24,1%
6205	Erkek/erkek çocuk için dokuma gömlek	437.091	463.784	6,1	8,2%
6206	Kadın/kız çocuk için dokuma gömlek	489.377	461.450	-5,7	8,1%
6211	Kadın/kız çocuk için spor giyim	206.707	188.726	-8,7	3,3%
6208	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	151.844	137.486	-9,5	2,4%
6201	Erkek/erkek çocuk içindış giyim	100.705	99.026	-1,7	1,7%
6202	Kadın/kız çocuk için dış giyim	78.472	84.802	8,1	1,5%
6210	Plastik, kauçuk sıvanmı, emdirilmiş, kaplanmış hazır giyim eşyası	63.480	70.829	11,6	1,2%
6209	Dokuma bebek giyim ürünleri	83.729	59.921	-28,4	1,1%
İlk 10 Ürün Toplamı		5.731.218	5.526.976	-3,6	97,5%
İlk 10 Ürün Pay %		97,3%	97,5%	0,2	
Toplam Dokuma Konf. İhr.		5.892.867	5.671.406	-3,8	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Dokuma konfeksiyon ihracatı ürün grupları bazında değerlendirildiğinde, 2023 Ocak-Eylül döneminde Türkiye'den en fazla ihraç edilen ürünlerin 2,6 milyar dolarlık ihracat düzeyi ile 62 04 GTİP başlıklı kadın takım, ceket, elbise, etek, pantolon vb. giysiler olduğu görülmektedir. Bu ürünlerin ihracatı 2022 Ocak-Eylül dönemine kıyasla %6,4 oranında azalmıştır.

En çok ihraç edilen dokuma konfeksiyon ürünleri ihracat rakamları geçtiğimiz seneye karşılaştırıldığı zaman altı ürün grubunda %1,7 ile %28,4 oranlarında düşüşler yaşanırken; dört ürün grubunda ise 1,3 ile %11,6 oranında artışlar görülmüştür.

Geçtiğimiz yıl aynı döneme kıyasla 2023 Ocak-Eylül döneminde oransal olarak ihracatı en fazla artan ürün grubu 62 10 GTİP başlıklı plastik, kauçuk sıvanmış, kaplanmış, emdirilmiş hazır giyim eşyaları olmuştur. Oransal olarak ihracatı yüksek oranlı düşen ürün grubu ise 62 09 GTİP başlığında bebekler için dokuma giyim eşyaları ve aksesuarlardır.

IV.5. En Fazla İhraç Edilen Dokuma Konfeksiyon Mamullerinde Durum

2023 Ocak-Eylül döneminde Türkiye'den en fazla ihraç edilen dokuma konfeksiyon mamulleri, 62 04 GTİP başlıklı kadın dokuma takım, ceket, elbise, etek, pantolon, tulum, şort ve benzeri giysiler olmuştur. Bu ürünlerin ihracatı 2022 Ocak-Eylül dönemine kıyasla %6,4 oranında düşerek 2,6 milyar dolar olmuştur.

62 04 GTİP başlıklı kadın dokuma giysilerin en fazla ihraç edildiği ülkeler İspanya, Almanya, Hollanda, İngiltere ve ABD olarak sıralanmaktadır.

2023 ilk üç çeyreğinde ilk sırada yer alan İspanya'ya ihracat geçtiğimiz yıla göre %11,1 oranında düşerek 641,5 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir. Bu değerle İspanya'nın Türkiye toplam 62 04 GTİP başlıklı giysi ihracatındaki payı %24,7 düzeyinde gerçekleşmiştir.

2023 Ocak-Eylül döneminde en fazla 62 04 GTİP başlıklı dokuma konfeksiyon mamulü ihraç edilen ülkelere yedisine ihracat geçtiğimiz yıla göre %2 ile %28,5 arasında değişen oranlarda düşerken; üç ülkeye ihracatta ise artış görülmüştür.

En yüksek oranlı artış %197,1 ile İsrail'de görülürken, en yüksek düşüş ise %28,5 ile İngiltere'de görülmüştür.

Belirtilen dönemde belli başlı ülkelere yapılan kadın takım, ceket, elbise, pantolon vb. ihracat değerleri ve bu değerlerin önceki yıl aynı dönem değerleri ile karşılaştırılmasını gösteren tablo aşağıdaki şekildedir:

En Fazla Dokuma Takım Elbise, Takım, Ceket, Pantolon, Elbise, Etek vb. Ürün İhraç Edilen Ülkeler				
Birim: 1000 \$				
Ülkeler	2022 Ocak-Eylül	2023 Ocak-Eylül	22/23 Değişim %	2023 pay
İspanya	721.824	641.527	-11,1	24,7%
Almanya	399.125	323.262	-19,0	12,5%
Hollanda	272.443	266.993	-2,0	10,3%
İngiltere	264.955	189.378	-28,5	7,3%
ABD	132.874	122.676	-7,7	4,7%
İsrail	33.148	98.491	197,1	3,8%
Polonya	118.908	96.978	-18,4	3,7%
Fransa	58.167	84.319	45,0	3,3%
İtalya	91.744	77.896	-15,1	3,0%
Danimarka	58.074	62.801	8,1	2,4%
İlk 10 Ülke Toplamı	2.151.262	1.964.322	-8,7	75,7%
İlk 10 Ülke Pay %	77,6%	75,7%	-2,4	
Toplam Dokuma Takım Elbise, Takım vb. ürün ihracatı	2.771.486	2.593.505	-6,4	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

IV.6 Denim Giysi İhracatında %8,3 Azalma

Denim giysiler, Türkiye’de dokuma konfeksiyon sanayinin önemli üretim dallarından biridir ve bu ürün grubu Türkiye’nin dokuma konfeksiyon ihracatından yaklaşık %20-25 arasında önemli bir pay almaktadır. 2023 yılının Ocak-Eylül döneminde Türkiye’den 1,3 milyar dolarlık denim giysi ihracatı yapılmış, ihracat 2022’nin aynı dönemine kıyasla %8,3 oranında azalmıştır. Bu dönemde dokuma konfeksiyon ihracatı içerisinde denim giysilerin payı %22,5 olmuştur.

En Fazla Denim Giysi İhraç Edilen Ülkeler				
Birim: 1000 \$				
Ülkeler	2022 Ocak-Eylül	2023 Ocak-Eylül	22/23 Değişim %	2023 pay
İspanya	252.128	282.433	12,0	22,2%
Almanya	266.709	195.235	-26,8	15,3%
Hollanda	196.448	165.516	-15,7	13,0%
ABD	91.887	82.002	-10,8	6,4%
İngiltere	105.425	80.070	-24,1	6,3%
Danimarka	93.090	58.289	-37,4	4,6%
Fransa	63.441	45.393	-28,4	3,6%
İtalya	38.059	39.435	3,6	3,1%
Polonya	18.104	25.340	40,0	2,0%
Kazakistan	9.147	19.499	113,2	1,5%
İlk 10 Ülke Toplamı	1.134.437	993.212	-12,4	78,0%
İlk 10 Ülke Pay %	81,6%	78,0%	-4,5	
Toplam Denim Giyim ihracatı	1.389.580	1.273.872	-8,3	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

2023 Ocak-Eylül döneminde Türkiye'den en fazla denim giysi ihraç edilen ülke 282,4 milyon dolarlık ihracat yapılan İspanya olmuş ve onu Almanya ve Hollanda takip etmiştir.

Bu dönemde geçtiğimiz senenin aynı dönemine göre Türkiye'den en fazla denim giysi ihraç edilen ülkelerin altısına yönelik ihracat %10,8 ile %37,4 arasında değişen oranlarda düşüş eğilimindedir. En çok düşüşün yaşandığı pazar %37,4 düşüşün görüldüğü Danimarka iken, denim giyim ihracatında en yüksek artışın yaşandığı ülke ise %113,2 ile Kazakistan'dır.

IV.7 İç Giyim ve Yatak Kıyafetlerinde İhracat

İç giyim ve yatak kıyafetleri, hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün oldukça gelişmiş alt sektörlerinden biridir. 2023 Ocak-Eylül döneminde Türkiye'den 575,6 milyon dolar değerinde dokuma ve örme, bay ve kadın külot, slip, sutyen, pijama, gecelik, sabahlık, bornoz, robdöşambr gibi iç giyim ve yatak kıyafeti ihraç edilmiştir. İhracat 2022 yılının aynı dönemine kıyasla %8 oranında azalmıştır. İç giyim ve yatak kıyafeti ihracatının toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatındaki payı bu dönemde %3,9 olmuştur.

En Fazla İç Giyim İhraç Edilen Ülkeler				
Birim: 1000 \$				
Ülkeler	2022 Ocak-Eylül	2023 Ocak-Eylül	22/23 Değişim %	2023 pay
Almanya	90.151	77.281	-14,3	13,4%
ABD	44.234	36.051	-18,5	6,3%
Irak	35.980	34.367	-4,5	6,0%
Fransa	38.702	28.819	-25,5	5,0%
İngiltere	44.471	28.296	-36,4	4,9%
Hollanda	27.038	25.748	-4,8	4,5%
Kazakistan	14.014	20.335	45,1	3,5%
İtalya	11.958	19.771	65,3	3,4%
Libya	23.490	17.610	-25,0	3,1%
Polonya	20.008	17.179	-14,1	3,0%
İlk 10 Ülke Toplamı	350.048	305.455	-12,7	53,1%
İlk 10 Ülke Pay %	55,9%	53,1%	-5,1	
Toplam İç Giyim ihracatı	625.847	575.631	-8,0	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

2023 Ocak-Eylül döneminde Türkiye'den en fazla iç giyim ve yatak kıyafeti ihraç edilen ülkeler Almanya, Irak ve Fransa olarak sıralanmaktadır. Bu dönemde ilk sırada yer alan Almanya'ya 77,3 milyon dolar değerinde iç giyim ve yatak kıyafeti ihraç edilmiş ve Almanya'nın Türkiye toplam iç giyim ve yatak kıyafeti ihracatında payı %13,4 olarak kaydedilmiştir.

En fazla iç giyim ve yatak kıyafeti ihraç edilen ülkelere sekizinde geçtiğimiz seneye kıyasla %4,5 ile %36,4 arasında değişen oranlarda düşüşler görülmüş, iki ülkeye yönelik ihracat ise artış kaydetmiştir. Bu dönemde en yüksek oranlı düşüş %36,4 ile İngiltere pazarına yönelik ihracatta görülürken, en yüksek oranlı artış ise %65,3 ile İtalya'ya yapılan iç giyim ihracatında kaydedilmiştir.

IV.8 Diğer Hazır Eşya İhracatında %21,5 Azalma

Ev tekstili mamullerinin de ağırlıklı olarak içerisinde yer aldığı diğer hazır eşyaların ihracatı 2023 Ocak-Eylül döneminde 2022 yılı aynı dönemine kıyasla %21,5 oranında azalarak yaklaşık 1,6 milyar dolar olmuştur.

2023 Ocak-Eylül döneminde en fazla hazır eşya ihraç edilen ülkeler Almanya, ABD, Fransa, İtalya ve İngiltere olarak sıralanmaktadır. İlk sırada yer alan Almanya'ya hazır eşya ihracatı 307,4 milyon dolar olmuştur. Bu ihracat değeri ile Almanya'nın toplam hazır eşya ihracatında payı %19,3 olarak hesaplanmaktadır.

2023 Ocak-Eylül döneminde en fazla hazır eşya ihraç edilen ülkeler içinde sadece Beyaz Rusya'ya yapılan ihracatta %35,3 oranında bir artış kaydedilmiş, diğer dokuz ülkenin tamamına ihracatta ise düşüş eğilimi görülmüştür. Bu ürün grubunda ihracatın en yüksek oranda düştüğü ülke ise %42,5 düşüş ile İtalya olmuştur.

En Fazla Hazır Eşya İhraç Edilen Ülkeler				
Birim: 1000 \$				
Ülkeler	2022 Ocak-Eylül	2023 Ocak-Eylül	22/23 Değişim %	2023 pay
Almanya	400.538	307.446	-23,2	19,3%
ABD	260.662	195.624	-25,0	12,3%
Fransa	154.079	123.663	-19,7	7,8%
İtalya	135.995	78.247	-42,5	4,9%
İngiltere	75.932	60.399	-20,5	3,8%
Hollanda	97.520	58.460	-40,1	3,7%
İspanya	67.120	51.910	-22,7	3,3%
Avusturya	49.473	36.906	-25,4	2,3%
Beyaz Rusya	25.549	34.563	35,3	2,2%
İsrail	51.297	32.083	-37,5	2,0%
İlk 10 Ülke Toplamı	1.318.164	979.301	-25,7	61,6%
İlk 10 Ülke Pay %	65,1%	61,6%	-5,3	
Toplam Hazır Eşya ihracatı	2.026.347	1.589.748	-21,5	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Türkiye'nin hazır eşya ihracatına temel ürün grupları itibarıyla bakıldığında, 63 02 GTİP başlıklı yatak çarşafı, masa örtüleri ile tuvalet ve mutfak bezleri en fazla ihraç edilen hazır eşyalar olarak görülmektedir. Bu ürün grubunda ihracat, 2023 Ocak-Eylül döneminde 2022 yılına göre %18,5 oranında düşüşle 837,3 milyon dolar olmuştur. Bu ürün grubunun toplam hazır eşya ihracatı içerisindeki payı %52,7'dir.

Geçtiğimiz yıl aynı dönemi ile karşılaştığımız zaman hazır eşyalar içerisinde 2023 Ocak-Eylül döneminde on ürün grubundan dördünde %3,4 ile %39,9 arasında değişen oranlarda artışlar yaşanmıştır. İhracatı en yüksek oranda artan ürün grubu 14,2 milyon dolarlık ihracat değeri ile 63 09 GTİP başlığı altında bulunan kullanılmış giyim eşyaları olmuştur. İhracatında en yüksek oranlı düşüş görülen ürün grubu ise %57,2 düşüşle 129 milyon dolarlık ihracat yapılan 63 07 GTİP başlığı altında bulunan diğer hazır eşyalar olmuştur.

Temel Ürün Grupları İtibariyle Hazır Eşya İhracatı					
Birim: 1000 \$					
GTİP	Ürün Tanımı	2022 Ocak-Eylül	2023 Ocak-Eylül	22/23 Değişim %	2023 pay
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	1.027.915	837.310	-18,5	52,7%
6305	Eşya ambalajında kullanılan torba ve çuvallar	305.879	237.845	-22,2	15,0%
6304	Diğer mefruşat eşyası (9404 hariç)	149.690	154.745	3,4	9,7%
6307	Diğer hazır eşya (elbise patronları dahil)	301.440	128.965	-57,2	8,1%
6303	Perdeler ve iç storlar, perde ve yatak farbelaları	120.589	105.571	-12,5	6,6%
6306	Vagon ve mavna örtüleri, yelkenler, dış storlar, tente ve çadırlar	55.881	61.153	9,4	3,8%
6301	Battaniyeler	46.505	41.984	-9,7	2,6%
6309	Kullanılmış giyim eşyası ve kullanılmış diğer eşyalar	10.122	14.158	39,9	0,9%
6310	Paçavra, siçim, halat, ip vb.	5.828	5.449	-6,5	0,3%
6308	Kilim, halı, masa örtüsü için mensucat ve iplik takımı	2.573	3.033	17,9	0,2%
Toplam Dokuma Konf. İhr.		2.026.422	1.590.213	-21,5	
Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları					

V. KAPASİTE KULLANIM ORANI

Hazırgiyim ve konfeksiyon sektörünün 2023 Ocak-Eylül döneminde gösterdiği ihracat performansı değerlendirilirken, kapasite kullanım oranı konusundaki gelişmelerin de dikkate alınmasında fayda görülmektedir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından açıklanan son "İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı" tablosundaki bilgilere göre, 2022 yılını %76,5 ile kapatan imalat sanayii kapasite kullanım oranı 2023 Eylül ayı sonunda %77,3'e yükselmiştir.

Hazırgiyim ve konfeksiyon sanayiinde 2022 Aralık ayında %80,3 olan kapasite kullanım oranı, 2023 Eylül sonunda %75,8'e gerilemiş, sektörel kapasite kullanım oranı 2022 Aralık ayına göre %5,5 oranında azalmış bulunmaktadır.

Hazırgiyim ve konfeksiyon sanayiinin hammadde ihtiyacını karşılayan tekstil sektörünün kapasite kullanım oranı ise 2022 yıl sonunda %71,3 iken bu yılın ilk dokuz ayında %71,1 olarak kaydedilmiştir.

Tekstil ve Konfeksiyon Sektörlerinde Kapasite Kullanım Oranı						
Yıllar	İmalat Sanayiinde Kapasite Kullanım Oranı %	Yıllık Değişim %	Tekstil Ürünleri İmalatında Kapasite Kullanım Oranı %	Yıllık Değişim %	Giyim Eşyası İmalatında Kapasite Kullanım Oranı %	Yıllık Değişim %
2002	75,4		82,5		84,1	
2003	78,3	3,8	81,0	-1,8	84,7	0,7
2004	81,2	3,7	80,4	-0,7	83,5	-1,4
2005	80,3	-1,1	80,8	0,5	81,7	-2,2
2006	81,0	0,9	80,6	-0,2	82,5	1,0
2007	82,0	1,2	78,0	-3,2	78,1	-5,3
2008	78,5	-4,2	70,0	-10,3	74,1	-5,2
2009	66,9	-14,8	67,8	-3,1	70,1	-5,3
2010	73,8	10,3	76,8	13,4	76,5	9,1
2011	77,0	4,3	77,0	0,2	77,9	1,8
2012	76,5	-0,7	78,8	2,4	79,6	2,2
2013	76,7	0,3	79,7	1,1	79,0	-0,8
2014	75,0	-2,2	79,9	0,3	79,4	0,5
2015	76,8	2,4	77,4	-3,2	78,7	-0,9
2016	77,4	0,7	77,7	0,4	78,5	-0,3
2017	78,5	1,5	79,8	2,7	79,4	1,2
2018	76,8	-2,1	79,4	-0,5	80,2	1,1
2019	75,9	-1,2	78,6	-0,9	83,8	4,5
2020	71,9	-5,3	69,0	-12,2	67,0	-20,0
2021	78,7	9,5	80,5	16,6	83,7	24,9
2022	76,5	-2,8	71,3	-11,4	80,3	-4,1
2023 Ocak-Eylül	77,3	1,0	71,1	-0,2	75,8	-5,5

Kaynak: TCMB / İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı

VI. PERFORMANSA ETKİ EDEN FAKTÖRLER

Euro/Dolar Paritesinin Etkileri

2023 Ocak-Eylül Dönemi

Ocak-Eylül 2023 döneminde toplamda 5,2 milyar dolarlık ihracat yapılmış olup, bu rakamın 3 milyar dolarlık bölümü AB ülkelerine yapılmıştır. Bu dönemde AB bölgesine yapılan 3 milyar dolarlık ihracat, %4,45'lik pariteden kaynaklanan düşüşten arındırıldığında, 3,1 milyar dolarlık gerçek değere ulaşılmaktadır. Bu durumda 2023 yılı Ocak-Aralık döneminde yapılan 5,2 milyar dolarlık ihracat ortalama %4,45'lik pariteden arındırıldığında toplam ihracat geçen yılın aynı dönemine göre %0,02 düşüşle artışla 5,4 milyar dolar olmaktadır.

EURO - DOLAR PARİTESİ			
Aylar	2022	2023	Değişim %
	Çapraz Kur	Çapraz Kur	
Ocak	1,1328	1,0767	-4,95%
Şubat	1,1339	1,0728	-5,39%
Mart	1,1022	1,0695	-2,97%
Nisan	1,0560	1,0995	4,12%
Mayıs	1,0722	1,0675	-0,44%
Haziran	1,0425	1,1207	7,50%
Temmuz	1,0226	1,1027	7,83%
Ağustos	0,9992	1,0882	8,91%
Eylül	0,9795	1,0604	8,26%
Ekim			
Kasım			
Aralık			
Yıllık Ortalama	1,0601	1,0842	2,28%
1 Euro =..... ABD Doları olarak verilmiştir.			
<i>Kaynak: TCMB EVDS</i>			

İHKİB AR-GE
Aralık, 2023

Ek 1: Sektörler ve İhracatçı Birlikleri Bazında Türkiye İhracat Kaydı 2023 Ocak-Eylül

SEKTÖREL BAZDA İHRACAT RAKAMLARI -1.000 \$												
SEKTÖRLER	1 - 30 EYLÜL				1 OCAK - 30 EYLÜL				SON 12 AYLIK			
	2022	2023	Değişim ('23/'22)	Pay(23) (%)	2022	2023	Değişim ('23/'22)	Pay(23) (%)	2021 - 2022	2022 - 2023	Değişim ('23/'22)	Pay(23) (%)
I. TARIM	2.981.895	3.091.488	3,7	16,0	24.448.903	25.576.185	4,6	15,7	33.506.880	35.343.051	5,5	16,0
A. BİTKİSEL ÜRÜNLER	1.866.624	2.115.173	13,3	10,9	15.186.804	17.048.605	12,3	10,5	21.206.597	23.578.258	11,2	10,7
Hububat, Bakliyat, Yağı Tohumlar ve Mamulleri	1.008.997	1.223.198	21,2	6,3	8.227.267	9.205.576	11,9	5,6	10.969.580	12.440.357	13,4	5,6
Yaş Meyve ve Sebze	178.509	244.716	37,1	1,3	1.944.273	2.295.352	18,1	1,4	3.010.208	3.303.051	9,7	1,5
Meyve Sebze Mamulleri	261.484	219.234	-16,2	1,1	1.810.079	1.700.554	-6,0	1,0	2.367.224	2.416.405	2,0	1,1
Kuru Meyve ve Mamulleri	146.580	135.478	-7,6	0,7	1.079.561	1.076.466	-0,3	0,7	1.619.928	1.566.372	-3,3	0,7
Fındık ve Mamulleri	135.250	151.780	12,2	0,8	1.142.914	1.209.910	5,9	0,7	1.918.249	1.813.939	-5,4	0,8
Zeytin ve Zeytinyağı	44.324	53.867	21,5	0,3	290.136	742.599	155,9	0,5	385.705	947.926	145,8	0,4
Tütün	83.802	80.368	-4,1	0,4	586.678	711.399	21,3	0,4	798.512	953.593	19,4	0,4
Sus Bitkileri ve Mamulleri	7.878	6.531	-14,9	0,0	105.897	106.348	0,4	0,1	137.190	137.614	0,3	0,1
B. HAYVANSAL ÜRÜNLER	355.788	294.881	-17,1	1,5	3.047.454	2.582.544	-15,3	1,6	4.064.797	3.598.071	-11,5	1,6
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamulleri	355.788	294.881	-17,1	1,5	3.047.454	2.582.544	-15,3	1,6	4.064.797	3.598.071	-11,5	1,6
C. AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ	759.483	681.434	-10,3	3,5	6.214.644	5.945.036	-4,3	3,6	8.235.486	8.166.122	-0,8	3,7
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	759.483	681.434	-10,3	3,5	6.214.644	5.945.036	-4,3	3,6	8.235.486	8.166.122	-0,8	3,7
II. SANAYİ	16.237.717	15.744.110	-3,0	81,5	139.143.023	133.206.776	-4,3	81,7	187.943.582	179.803.361	-4,3	81,4
A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER	1.388.655	1.288.265	-7,2	6,7	11.392.501	10.601.771	-6,9	6,5	15.482.604	14.371.133	-7,2	6,5
Tekstil ve Hammaddeleri	933.403	871.978	-6,6	4,5	7.879.657	7.156.799	-9,2	4,4	10.664.229	9.629.133	-9,7	4,4
Deri ve Deri Mamulleri	209.734	159.574	-23,9	0,8	1.533.031	1.487.816	-3,6	0,9	1.998.895	2.011.277	0,6	0,9
Halk	245.518	256.714	4,6	1,3	1.979.813	1.957.156	-1,1	1,2	2.819.481	2.730.723	-3,1	1,2
B. KİMYEVİ MADDELER VE MAM.	2.938.452	2.846.241	-3,1	14,7	25.626.018	22.309.302	-12,9	13,7	32.769.899	30.221.218	-7,8	13,7
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	2.938.452	2.846.241	-3,1	14,7	25.626.018	22.309.302	-12,9	13,7	32.769.899	30.221.218	-7,8	13,7
C. SANAYİ MAMULLERİ	11.910.610	11.609.605	-2,5	60,1	102.124.503	100.295.703	-1,8	61,5	139.691.079	135.211.011	-3,2	61,2
Hazırlanmış ve Konfeksiyon	1.920.012	1.673.636	-12,8	8,7	16.157.421	14.887.599	-7,9	9,1	21.603.398	19.924.008	-7,8	9,0
Otomotiv Endüstrisi	2.751.297	2.822.476	2,6	14,6	22.314.530	25.619.838	14,8	15,7	30.404.848	34.282.362	12,8	15,5
Serm. Yat ve Hizmetleri	169.349	179.322	10,0	0,9	999.091	1.361.539	36,3	0,8	1.637.202	1.615.506	-1,3	0,8
Elektrik ve Elektronik	1.334.621	1.402.891	5,1	7,3	10.948.664	11.692.032	6,8	7,4	14.761.030	16.209.395	9,8	7,3
Makine ve Aksamları	946.786	1.019.801	7,7	5,3	7.475.438	8.353.851	11,8	5,1	10.055.426	11.240.164	11,8	5,1
Demir ve Demir Dışı Metaller	1.187.676	1.018.811	-14,2	5,3	11.108.475	9.579.539	-13,8	5,9	14.682.629	12.851.332	-12,5	5,8
Çelik	1.754.877	1.379.349	-21,4	2,1	16.983.929	11.061.660	-34,9	6,8	23.516.406	15.104.655	-35,8	6,8
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	458.798	383.489	-16,4	2,0	4.176.948	3.539.801	-15,3	2,2	5.372.647	4.809.941	-10,5	2,2
Mücevher	602.817	693.171	15,0	3,6	4.170.580	4.700.809	12,7	2,9	7.067.265	6.387.308	-9,6	2,9
Savunma ve Havacılık Sanayi	166.232	430.320	158,9	2,2	2.749.291	3.839.670	39,7	2,4	3.665.046	5.454.891	41,1	2,5
İklimlendirme Sanayi	576.741	606.338	5,1	3,1	4.940.320	5.359.365	8,5	3,3	6.583.097	7.095.686	7,8	3,2
Diğer Sanayi Ürünleri	11.405	0	-100,0	0,0	99.810	0	-100,0	0,0	142.086	36.763	-74,8	0,0
III. MADENCİLİK	537.867	487.013	-9,5	2,5	4.974.350	4.260.553	-14,3	2,6	6.518.287	5.741.280	-11,9	2,6
Madencilik Ürünleri	537.867	487.013	-9,5	2,5	4.974.350	4.260.553	-14,3	2,6	6.518.287	5.741.280	-11,9	2,6
T O P L A M (TİM*)	19.757.479	19.322.611	-2,2	100,0	168.566.276	163.043.514	-3,3	100,0	227.968.749	220.887.692	-3,1	100,0
İhracatçı Birlikleri Kayıtlı Muaf İhracat ile Antrepo ve Serbest Bölgeler Farkı	2.839.295	3.347.569	17,9	14,8	19.532.900	24.420.174	25,0	13,0	24.532.841	32.646.568	33,1	12,9
GENEL İHRACAT TOPLAMI	22.596.774	22.670.180	0,3	100,0	188.099.176	187.463.688	-0,3	100,0	252.501.590	253.534.261	0,4	100,0

Ek 2: Türkiye Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracat Kaydı: 2023 Ocak-Eylül

HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON SEKTÖRÜ SAHASINA GİREN GTİP'LER ÜZERİNDEN TÜRKİYE GENELİ YAPILAN İHRACATLARIN BİRLİK KAYITLARINA GÖRE DAĞILIMLARI								
BİRİM: 1000 \$	2022 Eylül	2023 Eylül	Değişim	2022 Ocak-Eylül	2023 Ocak-Eylül	Değişim	Pay	
İstanbul Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği	1.329.163	1.140.142	-14,2%	11.058.830	10.327.058	-6,6%	69,3%	
Denizli İhracatçıları Birliği	103.176	96.317	-6,6%	981.412	814.709	-17,0%	5,5%	
Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği	84.011	87.634	4,3%	851.102	790.992	-7,1%	5,3%	
İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği	84.584	106.618	26,0%	689.380	718.194	4,2%	4,8%	
Uludağ Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği	72.286	51.741	-28,4%	648.929	517.078	-20,3%	3,5%	
Ege Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği	28.015	22.508	-19,7%	279.678	239.725	-14,3%	1,6%	
Uludağ Tekstil İhracatçıları Birliği	27.258	19.364	-29,0%	240.991	229.446	-4,8%	1,5%	
Güneydoğu Anadolu Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği	33.260	22.997	-30,9%	267.742	208.254	-22,2%	1,4%	
Akdeniz Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği	26.548	22.365	-15,8%	237.459	203.264	-14,4%	1,4%	
İstanbul Deri ve Deri Mamülleri İhracatçıları Birliği	17.326	11.444	-33,9%	105.578	107.051	1,4%	0,7%	
DIĞER BİRLİKLER	114.385	93.574	-18,2%	796.297	744.734	-6,5%	5,0%	
TOPLAM HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İHRACATI	1.920.012	1.674.704	-12,8%	16.157.398	14.900.505	-7,8%	100%	

Değer Bazında

Birim: 1000\$		2022 EYLÜL	2023 EYLÜL	2022/2023 DEĞİŞİM %	2022 OCAK-EYLÜL	2023 OCAK-EYLÜL	2022/2023 DEĞİŞİM %	TOPLAM KONF.'DA 2023 PAY
1	ALMANYA	295.062	255.445	-13,4	2.796.149	2.394.267	-14,4	16,1%
2	İSPANYA	243.004	195.494	-19,6	2.053.253	1.850.953	-9,9	12,4%
3	HOLLANDA	141.502	159.205	12,5	1.329.288	1.361.172	2,4	9,1%
4	İNGİLTERE	196.593	145.676	-25,9	1.589.667	1.181.890	-25,7	7,9%
5	FRANSA	101.350	83.764	-17,4	888.177	837.112	-5,7	5,6%
6	ABD	87.514	78.873	-9,9	793.488	681.996	-14,1	4,6%
7	İTALYA	60.924	55.568	-8,8	616.469	527.948	-14,4	3,5%
8	RUSYA FEDERASYONU	32.607	53.820	65,1	218.538	461.290	111,1	3,1%
9	POLONYA	36.003	61.799	71,7	321.120	375.513	16,9	2,5%
10	İRAK	43.798	43.953	0,4	365.712	338.529	-7,4	2,3%
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI		1.238.358	1.133.597	-8,5	10.971.861	10.010.669	-8,8	67,24%
11	KAZAKİSTAN	30.858	36.995	19,9	186.174	299.968	61,1	2,01%
12	İSRAIL	49.109	26.704	-45,6	404.903	297.250	-26,6	2,00%
13	DANİMARKA	31.587	26.626	-15,7	367.838	261.938	-28,8	1,76%
14	BELÇİKA	22.175	23.408	5,6	229.857	198.303	-13,7	1,33%
15	KIRGIZİSTAN	24.494	26.242	7,1	127.353	198.065	55,5	1,33%
16	ROMANYA	29.910	20.557	-31,3	244.651	195.857	-19,9	1,32%
17	İSVEÇ	22.425	23.465	4,6	226.199	195.199	-13,7	1,31%
18	LİBYA	28.597	23.696	-17,1	209.096	193.022	-7,7	1,30%
19	UKRAYNA	52.424	18.779	-64,2	204.490	161.419	-21,1	1,08%
20	BAE	18.058	12.962	-28,2	146.108	121.138	-17,1	0,81%
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI		1.547.996	1.373.030	-11,3	13.318.530	12.132.828	-8,9	81,50%
21	SUUDİ ARABİSTAN	12.464	10.234	-17,9	29.086	119.098	309,5	0,80%
22	YUNANİSTAN	16.304	12.992	-20,3	141.932	110.811	-21,9	0,74%
23	BULGARİSTAN	13.802	12.537	-9,2	107.041	104.676	-2,2	0,70%
24	AVUSTURYA	13.437	11.658	-13,2	120.889	104.604	-13,5	0,70%
25	ÇEKYA	10.265	10.695	4,2	103.161	99.696	-3,4	0,67%
26	SİRBİSTAN	13.569	11.632	-14,3	106.863	96.606	-9,6	0,65%
27	CEZAYİR	14.033	13.846	-1,3	106.542	95.762	-10,1	0,64%
28	GÜRCİSTAN	13.658	10.439	-23,6	93.689	93.488	-0,2	0,63%
29	İSVİÇRE	8.853	8.772	-0,9	85.305	85.039	-0,3	0,57%
30	SLOVAKYA	12.601	9.531	-24,4	76.927	83.344	8,3	0,56%
31	BOSNA-HERSEK	13.606	10.612	-22,0	85.094	83.188	-2,2	0,56%
32	BELARUS	9.680	8.104	-16,3	63.151	80.856	28,0	0,54%
33	FAS	11.392	7.922	-30,5	93.564	75.899	-18,9	0,51%
34	İRLANDA	10.237	7.148	-30,2	87.620	70.240	-19,8	0,47%
35	KANADA	9.436	6.329	-32,9	78.879	68.341	-13,4	0,46%
36	LÜBNAN	9.251	6.199	-33,0	49.770	66.457	33,5	0,45%
37	MİSİR	7.990	6.941	-13,1	90.796	65.374	-28,0	0,44%
38	AZERBAYCAN	7.111	7.153	0,6	47.795	56.982	19,2	0,38%
39	ÜRDÜN	6.959	5.225	-24,9	67.631	52.678	-22,1	0,35%
40	MOLDAVA	7.635	5.843	-23,5	47.662	50.904	6,8	0,34%
41	KUVEYT	8.247	5.626	-31,8	67.193	50.674	-24,6	0,34%
42	MACARİSTAN	6.335	4.430	-30,1	36.815	43.539	18,3	0,29%
43	TACİKİSTAN	5.540	6.321	14,1	29.008	43.171	48,8	0,29%
44	ÇİN	3.747	4.486	19,7	44.042	43.140	-2,0	0,29%
45	KOSOVA	4.928	4.230	-14,2	34.312	42.905	25,0	0,29%
46	HİRVATİSTAN	6.189	4.741	-23,4	40.219	42.320	5,2	0,28%
47	ARNAVUTLUK	6.941	4.602	-33,7	48.738	40.203	-17,5	0,27%
48	FİNLANDİYA	4.531	3.682	-18,7	43.573	39.539	-9,3	0,27%
49	KKTC	4.420	5.591	26,5	29.686	39.343	32,5	0,26%
50	AVRUPA SERBEST BÖLG.	5.484	2.270	-58,6	43.660	37.977	-13,0	0,26%
İLK 50 ÜLKE TOPLAMI		1.826.639	1.602.820	-12,3	15.419.173	14.219.681	-7,8	95,51%
AB (27) TOPLAMI		1.086.321	989.518	-8,9	9.904.028	8.957.007	-9,6	60,16%
TOPLAM HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İHRACATI		1.920.012	1.673.636	-12,8	16.157.421	14.887.599	-7,9	100%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları / e-Birlik Sistemi